τῆς Γαλλικῆς. Νομίζω, ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ ὑπομνήσω εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς μὲν Ἐλβετίας εἶναι 2 7/10 ἑκατομμύρια, τῆς δὲ Γαλλίας 37 1)10 ἑκατομμύρια. Αὐτὴ εἶνε σύγκρισις εἰς τὴν πρακτικὴν τῆς οἰκονομικῆς ἐλευθερίας, ἀξία, νομίζω, νὰ ἑλκύσῃ κάπως τὴν βαθεῖαν μελέτην τοῦ Κοινοβουλίου.

«Ἀλλὰ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ μεταβῶμεν διὰ τῆς διανοίας πέραν ἔτι τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὴν πεφιλημένην. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὑπῆρχε κατὰ τὸ 1791 μία προνομιοῦχος τράπεζα διὰ 20 ἔτη. Κατὰ τὸ 1817 ἐσχηματίσθη ἄλλη ἐπὶ εἴκοσι πάλιν ἔτη· ἡ τράπεζα αὕτη ἔζησε μέχρι τοῦ 1836. Ἔκτοτε τὸ προνόμιον κατέπεσε καὶ δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ ἐγερθῇ. Κατέπεσε δὲ καὶ χάριν τῆς οἰκονομικῆς ἐλευθερίας καὶ χάριν τοῦ Συντάγματος καὶ χάριν πολιτικῶν τινων ἐννοιῶν, τὰς ὁποίας θέλετε λάβει τὴν καλοσύνην νὰ ἀκούσητε μετ' ὀλίγον. Ἔκτοτε ἀπὸ τοῦ 1836 δύναται νὰ διαιρεθῇ ἡ τραπεζικὴ οἰκονομία των Ἡνωμένων Πολιτειων εἰς δύο περιόδους. Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον, ἡ ὁποία ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 1836 καὶ τελειόνει εἰς τὰ 1863, ἡ ἐλευθερία των τραπεζων ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ἑξῆς μηχανισμοῦ. Ἑκάστη πολιτεία ἔδιδε τὸ δικαίωμα τῆς ἱδρύσεως των τραπεζων ἐν τῇ περιφερείᾳ της· αἱ ὀλιγώτεραι πολιτεῖαι ἀπῄτουν διὰ πᾶσαν σύστασιν τραπέζης νόμον εἰδικόν· αἱ πλειότεραι εἶχον ἕνα νόμον διὰ τὴν σύστασιν ὅλων. Ἀκούσατε, κύριοι, τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν Ἀμερικῇ τραπεζων κατὰ τὴν πρώτην ταύτην περίοδον· 861 τράπεζαι ὑπῆρχον κατὰ τὸ 1851 καὶ 1601 τράπεζαι κατὰ τὸ 1861. Τελειόνει ἡ πρώτη περίοδος τῆς τραπεζικῆς ἐλευθερίας καὶ ἔρχεται ἡ δευτέρα, ἀπὸ τοῦ 1863 μέχρι σήμερον. Ἡ Ὁμοσπονδία ἠθέλησε νὰ τακτοποιήσῃ γενικως τὸ ζήτημα τῆς τραπεζικῆς ἐλευθερίας καὶ κατήρτισεν ἕνα νόμον δι' ὅλας τὰς πολιτείας τὰς ὁμοσπονδιακάς. Κατὰ τὴν 25 Φεβρουαρίου 1863 ἐξεδόθη ὁ ἰσχύων σήμερον νόμος περὶ ἐλευθερίας τραπεζῶν· καὶ αἱ μὲν παλαιαὶ τράπεζαι διετηρήθησαν μέχρις ὅτου αὗται μόναι ἐγκαταλείψουσι τὸ στάδιον τῆς ἰδιαιτέρας ἐνεργείας των, ἄλλαι δὲ ὠργανίσθησαν ὀνομαζόμεναι Ἐθνικαί. 66 τράπεζαι τὸ 1863 ἀμέσως ἐσχηματίσθησαν καὶ 2899 μετρῶνται κατὰ τὸ 1876. Εἶναι περίεργον φαινόμενον, ἐὰν συγκρίνητε τὴν πρόοδον των τραπεζων τούτων μεταξὺ τῆς πρώτης δεκαετίας, λαμβάνοντες ὡς βάσιν τὸ πρωτον ἔτος 1863 καὶ τὸ ἔτος 1873. Μετοχικὸν κατὰ τὸ 1863 κεφάλαιον 7 καὶ 1]10 ἑκατομμύρια δολλαρίων καὶ 491 ἑκατομμύρια δολλάρια τῷ 1873. Χαρτοφυλάκιον 7 καὶ 1]10 ἑκατομμύρια τῷ 1863 καὶ 944 2]10 ἑκατομμύρια τῷ 1873. Παρακαταθήκη 8 καὶ 4]10 ἑκατομμύρια τῷ 1863 καὶ 622 καὶ 3]10 ἑκατομμύρια τῷ 1873. Κυκλοφοροῦντα τραπεζικὰ γραμμάτια 45 2]10 ἑκατομμύρια τῷ 1863 καὶ 339 ἑκατομμύρια τῷ 1873. Αὐτοὶ εἶναι, κύριοι, ἀριθμοὶ σπανιας εὐγλωττίας.

«Ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται νὰ ἀποφασίσητε περὶ τοῦ προνομίου, ἀκούσατε ἐπὶ ποίων βάσεων στηρίζεται ἡ πρακτικὴ τῆς Μεγάλης Δημοκρατίας. Εἰς πᾶσαν πόλιν ἔχουσαν πληθυσμὸν ἄνω τῶν 50,000 ἀνθρώπων δύναται νὰ σχηματισθῇ τράπεζα ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἔχῃ κεφάλαιον 200,000 δολλαρίων. Εἰς πόλεις μικροτέρας τῶν 6 χιλ. ἀνθρώπων ἀρκεῖ πρὸς σύστασιν τραπέζης κεφάλαιον 100 χιλ. δολλαρίων. Καὶ εἰς τὰς μικροτέρας πόλεις τὰς ἐχούσας ὀλιγωτέρους τῶν 6 χιλ. κατοίκους, ἀρκεῖ κεφάλαιον 50,000 δολλαρίων. Δεύτερον ἡ ὁμοσπονδιακὴ κυβέρνησις ἐκδίδει τραπεζικὰ γραμμάτια, τα ὁποῖα κυκλοφοροῦν εἰς ὅλην τὴν χώραν· εἶναι ὁμοιόμορφα καὶ ἔχουσι τύπον ἰδιαίτερον, διὰ νὰ τίθηται ἡ ὑπογραφὴ καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα ἑκάστης τραπέζης. Πᾶσα δὲ τράπεζα λαμβάνει ἐκ τῆς κυβερνήσεως τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια, τὰ ὁποῖα θέλει, ἀφοῦ προηγουμένως καταθέσει εἰς τὸ ταμεῖον τῆς κυβερνήσεως ἴσης ἀξίας χρεώγραφα δημόσια, λογιζόμενα εἰς τιμὴν ἐλάσσονα τῆς τρεχούσης κατὰ 10 τοῖς ο/ο. Τοιουτοτρόπως τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια τίθενται εἰς κυκλοφορίαν, καὶ δὲν ἔχουν ἄλλην ἀσφάλειαν παρὰ τὸ ἐνεργητικὸν τῆς κυκλοφορούσης αὐτὰ τραπέζης, τὰ χρεώγραφα τὰ ὁποῖα αὕτη ἔχει καταθέσει εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον καὶ μεταλλικὸν ἀποταμίευμα 15 τοῖς ο/ο. Αὐτός, κύριοι, εἶναι ὁ τραπεζικὸς ὀργανισμός, ὁ ὁποῖος ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιρροῆς τοῦ χαρτονομίσματος, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, λειτουργεῖ ἐκεῖ. Εἴδατε τὴν τακτικὴν λαῶν ἀξίων κατὰ πάντα λόγον τῆς ὑπολήψεώς σας. Ἂς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὴν πρακτικὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

«Ἡ πρακτικὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δύναται νὰ μελετηθῇ ὑπὸ πολλὰς καὶ διαφόρους ἐπόψεις· ἀλλὰ δὲν ἔχω σκοπὸν βεβαίως νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας. Ἐν πρώτοις παρίσταται ἡ καταπίεσις τῶν μικρῶν κτηματιῶν· ἐὰν τὸ κτῆμα, τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς ὑποθήκην, ἦναι μικροτέρας ἀξίας τῶν 1,000 δραχμῶν, δὲν δικαιοῦται ὁ ἀτυχὴς κύριός του νὰ προσφύγῃ δι' ἀνακοπῆς εἰς τὰ δικαστήρια. Δεύτερον σύμπτωμα, ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως δύναται ἡ Τράπεζα τὸ κτῆμα τοῦ ὀφειλέτου νὰ λάβῃ διὰ μεσεγγυούχου εἰς τὴν ἐξουσίαν της. Ἐνῷ πᾶς ἕτερος δανειστὴς δὲν δύναται νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, πρὶν ἐπέλθῃ ἡ κατάσχεσις, ἡ Τράπεζα ἐπιλαμβάνεται διά τινος τεχνικῆς ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίας τοῦ ἀλλοτρίου κτήματος καὶ πνίγει τὸν ὁποῖον ἀνέλαβε νὰ σώσῃ ὀφειλέτην. Τρίτον, ἡ ἐκτέλεσις, ἥτις δίδεται εἰς τοὺς λοιποὺς δανειστάς, εἶναι μακρά, πολυχρόνιος καὶ δυσχερής· διὰ τὴν Ἐθνικὴν δὲ Τράπεζαν ἡ ἐκτέλεσις εἶναι περιβεβλημένη μὲ ταχύτητα, ἥτις δίδει προνόμιον δυσυπολογίστου ἀξίας κατὰ τῶν λοιπῶν δανειστῶν. Ὅλοι ἔχουν δίκας εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλ' ἡ Τράπεζα πρέπει νὰ ἔχῃ δίκας, αἱ ὁποῖαι δέον νὰ προτιμῶνται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν δυνάμει τοῦ νόμου. Ὅλοι ἔχουν νὰ λάβουν τόκους, ἀλλ' οἱ τόκοι τῆς Τραπέζης πρέπει νὰ ἐπιτοκίζωνται ἄνευ οὐδεμιᾶς μηνύσεως πρὸς τὸν ὀφειλέτην. Ἀφίνω τὰς λοιπὰς λεπτομερείας τῆς νομικῆς ἐπόψεως τοῦ τραπεζικοῦ προνομίου καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν διαχείρισιν αὐτοῦ.

«Τὰ γραμμάτια τῆς τραπέζης, τὰ εἰς κυκλοφορίαν, ἦσαν 7 1)2 ἑκατομμύρια τὸ 1858, μετὰ 10 ἔτη τῷ 1868 ἦσαν 22 ἑκατομμύρια, μετ' ἄλλα δέκα ἔτη ἔφθασαν τὰ 60 ἑκατομμύρια τῷ 1878. Εἶναι ἀριθμοὶ αὐτοί, οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ μείνουν ἀπαρατήρητοι. Ἡ γλῶσσα τῶν τραπεζικῶν μερισμάτων ἔρχεται εὐθὺς κατόπιν. Ἐπὶ ἑκάστης μετοχῆς τῷ 1858 δρ. 94, τῷ 1868 δραχ. 137, τῷ 1878 δραχ. 230. Βλέπετε ὁποῖα ἅλματα κάμνουν τὰ μερίσματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης! Ἀναφέρω ταῦτα, διότι ἔχει πολλὴν εἰς αὐτὰ ἐπιρροὴν τὸ προνόμιον τῶν τραπεζικῶν γραμματίων. Δὲν πρόκειται περὶ ἀκαδημαϊκῆς συζητήσεως, ἀλλὰ περὶ πρακτικῆς· σεῖς δὲ συνδυάσατε τὸ ὅλον. Τρέχουσα ἀξία τῆς μετοχῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης 1,000 δραχμαὶ τῷ 1843, τρισχίλιαι τῷ 1873. Ἀλλά, κύριοι, μεταβῆτε εἰς τὴν Γαλλίαν· χίλια φράγκα ἡ μετοχὴ ἡ Γαλλικὴ εἰς τὰ 1800, τρεῖς χιλιάδες εἰς τὰ 1863. Δηλαδὴ ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Τραπέζης διὰ τοῦ προνομίου εἰς τριάκοντα ἔτη ἐτριπλασιάσθη, ἐνῷ ἐδέησε νὰ παρέλθωσιν ἑξήκοντα ἔτη, ἵνα τριπλασιασθῇ ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν τῆς Γαλλικῆς. Ὁποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ προνόμιον ἐν Ἑλλάδι, διὰ νὰ κατορθώνῃ τοιαῦτα; Ὁ τόκος τῆς Τραπέζης εἶναι ὀκτὼ καὶ ἑπτὰ τοῖς ο/ο, ἀλλ' ἰσοδυναμεῖ οὐχὶ πρὸς 30 τοῖς ο/ο, ὡς εἶπε τις, ἀλλὰ πρὸς 60! Λάβετε τὸ ἐν ἔτει 1878 μεταλλικὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια αὐτῆς κατὰ τὸν ἰσολογισμὸν τῆς 31 Δεκεμβρίου, 7 ἑκατομμύρια μεταλλικὸν καὶ 60 ἑκατομμύρια τραπεζικὰ γραμμάτια. Ἂν ἡ Τράπεζα ἐδάνειζε μόνον τὸ μεταλλικόν της πρὸς 8 τοῖς %, θὰ ἐλάμβανεν ἓν ποσὸν ἀνάλογον, ἔστω καὶ πρὸς 10 τοῖς %. Διότι πρέπει νὰ πέσῃ τις εἰς χεῖρας τοκογλύφου, νὰ μὴ ἔχῃ ἐντελῶς πίστιν, διὰ νὰ μὴ εὕρῃ χρήματα εἰς τὴν ἀγορὰν των Ἀθηνων μὲ 7 καὶ 8 τοῖς %. Ὥστε, ἂν ἡ Τράπεζα διέθετε μόνον τὸ μεταλλικόν της, θὰ εἶχε τὸν δίκαιον εἰς αὐτὸ τόκον καὶ οὐδὲν πλέον. Ἀλλὰ τὸ μεταλλικὸν πρὸς τὰ εἰς κυκλοφορίαν γραμμάτια εἶναι ὡς ἓν πρὸς ὀκτώ· ἡ Τράπεζα δίδει ἓν καὶ δανείζει ὀκτώ. Ὥστε ἂν πολλαπλασιάσητε τὸν τόκον 7 ἐπὶ 8, ἰδοὺ ὅτι λαμβάνει ἡ Τράπεζα 56 καὶ 60 τοῖς %. Ὠφελεῖται λοιπὸν ἡ Τράπεζα διὰ τοῦ προνομίου οὐχὶ διπλασίως ἢ τριπλασίως, ἀλλὰ ὀκταπλασίως. Καὶ ἂν ἀφαιρέσητε τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, πάντοτε μένει ὑπεραρκοῦν σκανδαλῶδες εἰς κάρπωσιν ποσόν. Ὅσον καὶ ἂν ἐλαττώσητε τοὺς ἀριθμούς, δὲν θὰ φθάσητε ποτὲ εἰς τὴν οὐράν· θὰ ἦσθε πάντοτε εἰς τὸ στῆθος, εἰς τοὺς μηροὺς αὐτοῦ τοῦ παχέως ἀμνοῦ, ὅπερ καλεῖται τραπεζικὸν προνόμιον.

Ἀριστείδης Κ. Οἰκονόμος.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἡ δυτικὴ μοῖρα τῶν ἡμετέρων πλοίων, συγκροτουμένη ἐκ τῆς θωρακοβάριδος «Γεώργιος», τοῦ ἀτμοδρόμονος «Ἑλλάς», τῆς ἀτμοβάριδος «Σπέτσαι» καὶ τῆς ἀτμοημιολίας «Σαλαμινίας», διετάχθη νὰ καταπλεύσῃ εἰς Πειραιᾶ.

— Τὸ 14ον πεζικὸν τάγμα ὑπὸ τὸν ἀντισυνταγματάρχην κ. Χατζῆ Ἰωάννου ἀναμένεται ἐνταῦθα.

— Διωρίσθη τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν ὁ κ. Θεμιστοκλῆς Κορομάντσος.

— Ἐν τῷ γυμνασίῳ Ἄρτης διωρίσθη καθηγητὴς ὁ τῆς φιλοσοφίας διδάκτωρ κ. Εὐάγγελος Παπαχατζῆς.

— Βασιλικὸν διάταγμα ἐγκρίνει τὴν σύστασιν ἐν Πειραιεῖ ἀνωνύμου ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Πειραιεύς».

— Ἡ κυβέρνησις τοῦ Βελγίου ἐπέτρεψεν εἰς τὸν κ. Θρασύβουλον Μάνον νὰ εἰσέλθῃ ὡς μαθητὴς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῶν Βρυξελλῶν.

— Κατὰ τὴν γενομένην τελευταίως ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων Λαρίσσης ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως ταύτης ἀνέρχεται εἰς 11,659 κατοίκους.

— Ἐπανῆλθεν ἐκ Βόλου ὁ συνάδελφος συντάκτης τῆς «Πρωΐας» κ. Ἐπ. Σχινᾶς.

— Ἡ ἀγορὰ Πειραιῶς πρόκειται νὰ στρωθῇ φιλοκάλως διὰ τετραγώνων πελεκητῶν λίθων. Ἡ πρωτοβουλία ἀπόκειται τῷ δημάρχῳ Πειραιῶς κ. Μητσοπούλῳ.

— Τὸ αὐριανὸν «Μὴ Χάνεσαι» θὰ ἦναι σχεδὸν πλῆρες ἀπὸ ἐκτάκτου κεφιοῦ ποίημα τοῦ κ. Γ. Σουρῆ περὶ τῆς πανηγύρεως τοῦ Βόλου ἐπὶ τῇ παραδόσει του καὶ ὅπου εἶχεν ἐπὶ τούτῳ σταλῇ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τοῦ φίλου «Μὴ Χάνεσαι».

— Ἡ βασίλισσα τῆς Ρωμουνίας ἐδημοσίευσε τελευταίως ἔμμετρα διηγήματα.

— Κατ' εἰδήσεις ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀποκορώνου Κρήτης μέγας ἐπικρατεῖ ἀναβρασμὸς πνευμάτων καὶ ὅτι ἡ ἐξουσία προέβη εἰς πολλὰς συλλήψεις.

— Μετὰ συγχαρητηρίων ἀναγγέλλομεν τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τῶν καλῶν νέων κ. κ. Εὐαγ Καλλιοντζῆ καὶ Παρ. Κυριακίδου, τυχόντων τοῦ βαθμοῦ «λίαν καλῶς».

— Ὁ κ. Ζαρίφης ἔπεμψεν ἐκ Παρισίων διάφορα ἄνθη καὶ δενδρύφια ἐκ τῶν σπανιωτέρων πρὸς τὸν Σουλτάνον εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἄνακτα ἐπὶ τῇ μερίμνῃ αὐτοῦ τοῦ νὰ πληροφορηθῇ τηλεγραφικῶς περὶ τῆς ὑγείας του κατὰ τὴν τελευταίαν ἀσθένειάν του.

— Ὁ ἀγροτικὸς δεσμὸς τῶν ἐν Δουβλίνῳ γυναικῶν ἀπεφάσισε, τὰ μέλη αὐτοῦ νὰ μὴ ὑπανδρεύωνται ἄγγλον καὶ νὰ μὴ κεράσωσιν οὐδένα ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον.

— Πολυάριθμοι ἀρχηγοὶ τοῦ ἀλβανικοῦ δεσμοῦ συνελήφθησαν ἐν τῷ βιλαετίῳ Κοσσόβου καὶ μετηνέχθησαν εἰς Θεσσαλονίκην, ὅθεν, θὰ ἐξορισθῶσιν εἰς Ρόδον. Κατηγοροῦνται δὲ ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας ταραχὰς ἐπυροβόλησαν κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Πριστίνας καὶ ὅτι ἀπέλυσαν διὰ τῆς βίας πολιτικούς τινας αἰχμαλώτους.

— Ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα Τρίπολιν ὁ μεγαλέμπορος Βασίλειος Φλωκόπουλος μετὰ βραχυήμερον παρ' ἡμῖν διατριβήν.

— Ἡ «Βακὴτ» γράφει: Οἱ ἐν Κων)πόλει Ἕλληνες οἵτινες ἐξασκοῦσιν ἐπιτηδεύματα, βιάζονται ὑπὸ τῶν δημαρχιακῶν τμημάτων νὰ πληρώσωσι τὸν ἐπὶ τῆς ἀδείας τοῦ ἐπιτηδεύματος (ἐσνὰφ τεσκερεσὶ) φόρον, ἐξ οὗ καὶ προκύπτουσι πολλὰ παρατράγῳδα. Ἄδεται, ὅτι ἐπὶ τούτῳ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις προτίθεται νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν Πύλην διακοίνωσιν.

— Κατὰ τὴν «Ἰταλίαν» αἱ κυκλοφοροῦσαι φῆμαι περὶ ἀνταποδόσεως τῆς ἐπισκέψεως τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου ἀπὸ μέρους τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας στεροῦνται πάσης ὑποστάσεως. Οὐδεμία ἐλήφθη ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἀπόφασις· καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις, ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τὰς φήμας ταύτας, ἀπηγόρευσεν πᾶσαν εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς ἐφημερίδας διαβίβασιν τηλεγραφημάτων ἀφορώντων εἰς τὴν τοῦ αὐτοκράτορος περιήγησιν.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 21 Νοεμβρίου — Ἐν Σταφὸρτ ἐξελέχθη ὡς μέλος τοῦ ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου συντηρητικός τις διὰ πλειονοψηφίας 297 ψήφων.

Ὁ κ. Καλνόκυ διωρίσθη διάδοχος τοῦ Βαρώνου Χάϋμερλε.

Κατὰ τὸ παρελθὸν Σάββατον, ἐνῷ ὁ Γιτῶ, ὁ δολοφόνος τοῦ προέδρου Γάρφηλ, ἐπέστρεφεν ἐκ τοῦ δικαστηρίου εἰς τὴν φυλακήν, ἄνθρωπός τις, ὀνομαζόμενος Χόρσμαν, ἐπυροβόλησε καὶ ἐπλήγωσεν ἐκεῖνον εἰς τὴν χεῖρα. Ὁ ἀποπειραθεὶς τὴν δολοφονίαν δὲν συνελήφθη.

Reuter

Τελευταία ὥρα.

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ, 21 νοεμβρίου. — Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἀσθενεῖ ἐκ κρυωλογήματος.

ΤΥΝΙΣ, αὐθημερόν. Ὁ στρατηγὸς Σωσσιὲ ἔφθασε τὴν 18 νοεμβρίου εἰς Κερμινίαν ἀπέχουσαν δύο ἡμέρας τῆς πόλεως Γάρσης ἧς οἱ πρόκριτοι προσῆλθον εἰς τοὺς Γάλλους. Οἱ ἀντάρται ἔφυγαν καὶ ἐγκατέλειψαν πολλὰ κτήνη. Τὸ σῶμα τοῦ στρατηγοῦ Δελεχὲκ ἀνεχώρησε ἐκ Σπίδης καὶ ἔφθασε τὴν 19 εἰς Μοφαρφωκάνιον ὅπερ εὗρε ἐγκαταλελειμμένον.

Havas.

Κύριε συντάκτα.

Ἡ ἐνταῦθα ἐμπορικὴ πανήγυρις ἐγένετο μετὰ μεγίστης ἡσυχίας καὶ τάξεως· αἱ δὲ συναλλαγαὶ ὑπῆρξαν πολὺ ὀλιγώτεραι τῶν παρελθόντων ἐτῶν. Κατὰ τὴν πανήγυριν ταύτην κατῆλθον οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας καὶ ἰδίως οἱ κομματάρχαι τῶν διαφόρων χωρίων ἵνα συνεννοηθῶσι περὶ τῶν μελλουσῶν ἐκλογῶν. Τὸ ὅλον τῆς ἐπαρχίας ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ συνδυασμοῦ Καλαντζοπούλου Φαρμάκη, καὶ Δεσποταίου· σποραδικαὶ δὲ συμπάθειαι ὑπὲρ τοῦ Σισμάνη, καὶ γενικὴ ἀποστροφὴ κατὰ Ροντήρη. Δυνάμεθα νὰ σᾶς βεβαιώσωμεν ἄνευ ὑπερβολῆς ὅτι τὰ 4)5 τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἀνακεκηρυγμένοι φίλοι τοῦ ἀντιπολιτευομένου συνδυασμοῦ. Ὁ Σισμάνης διέδωκεν ὅτι ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Ροντήρη πληροφορεῖται ὅτι οὗτος, ὁ Ροντήρης, γίνεται ὑπουργὸς κατ' αὐτάς, καὶ ὅτι τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν θὰ τὴν ἀναπληρώσῃ ἡ κυβερνητικὴ ἐπέμβασις. Εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας νὰ συμβῶσι ταῦτα ἵνα πεισθῇ ὁ κ. Κουμουνδοῦρος κατὰ πόσον τὸ ἐπαρχιακὸν φρόνημα εἶναι ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ κατὰ πόσον ἔχει σκοπὸν νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ ἑαυτοῦ δικαιώματα.

Ἐκ Ναυπάκτου. **Γ.**

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
26—Ὁδὸς Σοφοκλέους—26.

ΝΕΑΙ ΙΔΕΑΙ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
26—Ὁδὸς Σοφοκλέους—26

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΛΗΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 15

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐν Ἀθήναις ἐτησία..........	Δραχ. ν. 12
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις........	» 16
Ἐν τῇ Τουρκίᾳ............	Λ. Τουρ. 1
Ἐν τῷ λοιπῷ ἐξωτερικῷ	Φράγκα 25

ΕΤΟΣ Δ΄.—ΑΡΙΘΜΟΣ 1082

ΑΘΗΝΗΣΙ, — 11 Νοεμβρίου 1881 — ΤΕΤΑΡΤΗ

ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΙΣ

Αἱ ἕκαστον στίχον .... Λ. 50
Διαρκεῖς ἀγγελίαι κατ' ἀποκοπήν.
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.
Αἱ πληρωμαὶ γίνονται ἐν Ἀθήναις.

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

«Ἔρχομαι, εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καὶ εἰς αὐτὰ ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διότι μεθ' ὅλας τὰς κατακραυγάς, τὰς ὁποίας συνήθως ἔχομεν κατὰ τῶν ὑπουργείων τῆς Ἑλλάδος, πρέπει ν' ἀκούσωσι ταῦτα καὶ μίαν δικαιοσύνης φωνήν. Θὰ λάβω ὡς βάσιν τὸ ἔτος 1872, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Τράπεζα, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τοὺς μετόχους αὐτῆς καθαρὸν κέρδος 3,259,640 δραχ. ἐδαπάνησεν οὐδὲν ὀλιγώτερον 1,784,793 εἰς διαχειρίσεις, ἐγκαταστάσεις, καταβολάς, συντάξεις καὶ ἀμοιβάς. Ἡ δὲ ἐπικράτεια, διὰ νὰ κατασκευάσῃ ἓν ποσὸν 31,860,342 δραχμῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἐδαπάνησεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου των Οἰκονομικων καὶ εἰς τὴν ἐπιστασίαν, βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν φόρων, δραχ. 3,885,015, δηλαδὴ τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῆς προνομιούχου εἶναι πλέον τοῦ ἡμίσεος των ἐσόδων αὐτῆς, ἐνῷ τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους εἶναι ἐλάσσονα καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀγδόου. Ἰδού, κύριοι, ποῦ ἀπολήγει τὸ προνόμιον.

Ἐξηγεῖας. Αὐτὰ εἶναι μῦθοι.

Οἰκονόμος. Σᾶς λέγω, ὅτι, μολονότι ἔχετε ἐκ τῶν προτέρων βεβαίαν τὴν παραδοχὴν τῆς συμβάσεώς σας, θὰ ἴδητε ὅτι ἐπὶ τέλους αὕτη θὰ γείνῃ ράκος.

Ἐξηγεῖας. Διατί, διότι τὸ λέγεις σύ;

Οἰκονόμος. Διότι τὸ λέγει ὁ Λαός. Ἂς εἰσέλθωμεν, κύριοι, εἰς τὸ θερμότερον μέρος τῆς ὁμιλίας, διότι παρετήρησα, ὅτι ὁ κ. βουλευτὴς ἐνόησε ποῦ ἄγει ὁ ἀγών. Δὲν ἠξεύρω ἂν μόνος μου τὸν διεξάγω.

Μποῦτος. Δὲν εἶσθε μόνος, ἔχετε πολλοὺς μαζῆ σας.

Τινες. Τοὺς πλείστους!

Οἰκονόμος. Καὶ ἂν ποτε ἤμην μόνος ἐδῶ, ἔχω τὴν πεποίθησιν, ὅτι εἶμαι μὲ πολλοὺς ἔξω.

Τινές. Δὲν εἶσαι μόνος· ὄχι.

Οἰκονόμος. Λοιπὸν θὰ διαιρέσω τὴν ἐξέτασιν τοῦ τραπεζικοῦ προνομίου εἰς δύο κυρίας ἐπόψεις. Ἡ οἰκονομικὴ σημασία τοῦ τραπεζικοῦ τῆς Ἑλλάδος προνομίου εἶναι ἡ ἄκρα δυσαρμονία τῶν μισθῶν. Ἐνῷ, κύριοι, ὁ πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως, τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα τοῦ Κράτους, μόλις ἔχουν ἓν πενιχρὸν μισθάριον, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατορθόνει ἐνιαυσίους ἀποδοχὰς 70 χιλ. δραχ. Οἱ ἄνθρωποι τῆς Τραπέζης ἐσχημάτισαν διὰ τοῦ προνομίου κολοσσιαίας περιουσίας, ἐνῷ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐντίμου ἐργασίας ἀποθνήσκουν ἐπὶ τῆς ψάθης τοῦ πένητος. Ποτὲ δὲν ἐγένετο ἐξέλεγξις ἀληθὴς εἰς τὰ ταμεῖα τῆς Τραπέζης. Πάντοτε ὑπῆρξαν εἰκονικαί, διότι συναθροίζουν πληρεξουσίους εἰς πρόσωπα συγγενῶν καὶ φίλων καὶ κατασκευάζουν τοιαύτας συνελεύσεις, ἐνώπιον τῶν ὁποίων τὸ ἔσχατον τῶν δημοτικῶν συμβουλίων δὲν καταδέχεται νὰ παραβληθῇ. Ἐπικρατεῖ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ καταστήματος νεπωτισμὸς τοῦ χειροτέρου εἴδους· εἶναι ὅλοι τῆς αὐτῆς ζύμης ἐκεῖ, ἐξάδελφοι, συντοπῖται. (Ἱλαρότης). Κατηγορεῖτε τὰς κυβερνήσεις, ὅτι ἐνεργοῦν ρουσφέτια· δὲν ὑπάρχουν, κύριοι, μεγαλείτερα ρουσφέτια ἀπ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται ἐντὸς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. (Εὖγε, εὖγε). Καίονται τὰ παλαιά της γραμμάτια· ἀλλ' ἀφοῦ τὰ σφραγίσῃ ἡ ἀμφιβολία. Ὑπάρχουσι, κύριοι, ὕποπτα κονδύλια ἐπισφαλῶν ἀπαιτήσεων, τὰ ὁποῖα ὑπὸ διαφόρους παραλλαγὰς πλησιάζουν κατ' ἔτος τὸ τέταρτον τοῦ ἑκατομμυρίου. Αὐτὰ εἶναι μῦθοι; Ἀλλ' εἶναι μῦθοι ἀριθμητικοί.

«Αὐτὴ εἶναι, κύριοι, ἡ ἐσωτερικὴ ἡ διαχειριστικὴ ἔποψις τοῦ τραπεζικοῦ προνομίου. Ἐν ὀλίγοις περιέχει πολλὰ δι' ὅλους. Ἔρχομαι ὅμως εἰς τὴν πολιτικὴν ἔποψιν, ἡ ὁποία ἐχρησίμευσε πολὺ ἐν Ἀμερικῇ διὰ νὰ πέσουν διαδοχικῶς τὰ δύο προνόμια, περὶ τῶν ὁποίων ἐν ἀρχῇ σᾶς ὡμίλησα. Δὲν εἶναι, κύριοι, μυστήριον δι' ἡμᾶς ἐδῶ, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐννοεῖ νὰ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν μεγάλων ἀξιωμάτων τῆς ἐπικρατείας, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν μικρῶν. Ἂν θέλετε, κύριοι, νὰ ἦσθε εἰλικρινεῖς, πρέπει νὰ ὁμολογήσητε, ριπτομένης μιᾶς σκηνῆς, διὰ νὰ μὴ ἀκούῃ ὁ συνηθροισμένος ἐκεῖ ἐπάνω λαός, (χαμηλῇ τῇ φωνῇ), ὅτι καὶ τοῦ Τρικουπικοῦ κόμματος ὁ πυρὴν εἶναι ἡ Τράπεζα. (μεγαλοφώνως) Δύνασθε νὰ τὸ ἀρνηθῆτε ποτὲ εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος κατέστησε τὴν πολιτικήν, τραπεζικὴν πολιτικήν; Διότι, ὅταν, κύριε, ἦσαι ἄνθρωπος, ὅστις ἀξιοῖς νὰ ἦσαι ἡγέτης μιᾶς ἐντίμου μερίδος τῆς Βουλῆς, καὶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν μᾶς εἶπες, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη πολιτικὴ παρὰ ἡ τραπεζική, μὴ ἀρνηθῇς ποτὲ εἰς ἡμᾶς, ὅτι ὁ τραπεζικὸς πυρὴν εἶναι πολύπλοκος. Καὶ δύνασθε, κύριοι, σεῖς οἱ κατηγορούμενοι βουλευταί, δύνασθε νὰ γνωρίζητε, ὅτι πολὺ περισσοτέρους μεγάλους ὑπαλλήλους διώρισεν ἡ Τράπεζα, παρ' ὅλοι σεῖς ὁμοῦ μικρούς. (Μάλιστα, εὖγε, εὖγε). Ἐγὼ τοὐλάχιστον σᾶς ἀπολύω.

«Ἡ πολιτικὴ ἔποψις τῆς Τραπέζης περιλαμβάνει βεβαίως πολλὰ μυστήρια. Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ εἰσέλθω εἰς σκανδαλώδεις ἀποκαλύψεις. Ἀλλὰ μίαν ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας δὲν δύναμαι νὰ ἀποφύγω. Θὰ ἐκπληρώσω χρέος συνειδήσεως. Ἀκούσατε, κύριοι, δημόσιον ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν πρέπει νὰ τὸ ἠξεύρῃ· εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθ. 2170, χρονολογεῖται ἀπὸ 11 Μαΐου 1878 καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸν Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν (ἀναγινώσκει):

Πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον.

«Ἐκ τῆς χθεσινῆς ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου Ἀθηνῶν δίκης, καθῆκον θεωρῶ, ἵνα ἐπιστήσω τὴν κυβερνητικὴν προσοχὴν ἐπὶ θέματος, τὸ ὁποῖον κέκτηται σπουδαιότατον διὰ τὴν χώραν διαφέρον. Προκειμένου περὶ μονομαχίας, καθ' ἣν συνέτρεχον πλεῖστα στοιχεῖα δολοφονικά, παρετήρησα πρὸ ἡμερῶν σημεῖα συστηματικῆς τινος ἐπιχειρήσεως εἰς ἀθώωσιν τοῦ κατηγορουμένου.

«Ἀλλεπάλληλοι πληροφορίαι διεφώτισαν τὴν πηγὴν τῆς ἐνεργείας. Ἡ ὤθησις ἐδίδετο ἐκ τοῦ καταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀπὸ παντοίων ἐλατηρίων, ὑπαλλήλων, μισθωτῶν καὶ πελατῶν. Ἐφαίνετο, ὅτι τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν εἶχε καταλάβει κίνησίς τις περὶ τὴν ὁρκωτὴν δικαιοσύνην, ὡς ἂν εἰ ἐπρόκειτο νὰ μετατεθῇ τὸ περὶ τὴν τιμὴν τοῦ συναλλάγματος φυσικὸν κέντρον ἑκάστης πιστωτικῆς ἀγορᾶς εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον. Συγχρόνως παρετήρησα, ὅτι καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν οἱ τακτικοὶ ἔνορκοι ἐτέθησαν εἰς εἶδός τι ταχυδρομικῆς δοκιμασίας, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας τινὲς ἐξ αὐτῶν διὰ νυκτὸς ἐκ μακρῶν ἀποστάσεων ἔφθασαν κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς δικασίμου. Τὴν ὥραν καθ' ἣν γράφω, ἀκούω δύω ἀναφορὰς τακτικῶν ἐνόρκων, λαβόντων ἐν τῇ δίκῃ μέρος καὶ αἰτούντων, μόλις ἤρχισε τὸ Κακουργιοδικεῖον, ἄδειαν ἐπιστροφῆς εἰς τὰ ἴδια, διότι ἀφῆκαν ἐκεῖ κατεπειγούσας ὑποθέσεις.

«Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δίκης, αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ἀνάγεται εἰς τάξιν ἰδεῶν ἀλλοτρίων πρὸς τὸ θέμα· καὶ ἂν δὲ κατὰ τοῦτο παρεβιάσθη εἰδική τις διάταξις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, δὲν θέλει καθυστερήσει ἡ ἀναγκαία ἔρευνα. Ὅτι ὅμως ἐνδιαφέρει νῦν, εἶναι ἡ ἐπίσημος βεβαίωσις τοῦ ἀποκαλυφθέντος σκανδάλου, καθ' ὃ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μετὰ τόλμης ἀνηκούστου ἀντεπεξῆλθε κατὰ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Κράτους. Ὑπολαμβάνω δὲ ὡς δεινότατον σύμπτωμα τὴν τοιαύτην ἀπὸ τῶν κανονικῶν ἐργασιῶν τῆς χρηματιστικῆς παρέκκλισιν, ἥτις ἐκ πείρας γινώσκω, ὅτι δύναται νὰ καταστῇ καὶ

57=ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ "ΝΕΩΝ ΙΔΕΩΝ"=57

VICTOR HUGO

ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ

Μετάφρασις ἐπιδιωρθωμένη

Ι. ΙΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΣΣΗ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ — ΦΑΝΤΙΝΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ — ΔΙΚΗ ΓΙΑΣΤΟΥΡΑ

Ὠρθώθησαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του· κατέστη οἷος σμικροῦ τι ἀκρωμένος.

— Ναί, κάμε! κάμε, τελείωνε! ἔλεγεν ἡ φωνή. Συμπλήρωσε τὸ ἔργον! κατάστρεψε καὶ αὐτὰ τὰ χηροπήγια! ἐξάλειψε αὐτὸ τὸ ἐνθύμημα! λησμόνησε τὸν ἐπίσκοπον! Τὰ πάντα νὰ λησμονήσῃς! ἀφάνισε τὸν ἄνθρωπον, τὸν Γιαστοῦραν αὐτόν! Ὡραῖα! πολὺ καλὰ κάμνεις, πολὺ καλά! Ἕνας ταλαίπωρος γέρων ἄνθρωπος ἐκεῖ, μὴ γινώσκων τί τὸν ζητοῦν, ἄνθρωπος ὅστις ἴσως οὐδὲν κακὸν ἔκαμε, ἕνας ἀθῶος, ἐδ τινος ὅλη ἡ συμφορὰ προέρχεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου, ἕνας πτωχὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομά σου βαρύνει ὡς ἔγκλημα, θὰ ἐκληφθῇ ἀντὶ σοῦ, θὰ καταδικασθῇ, θὰ τελειώσῃ τὴν ζωήν του εἰς τὸ ὄνειδος καὶ εἰς τὰ βασανιστήρια. Ὡραῖα! Σὺ δὲ ἄρ' ἑτέρου, τίμιος ἄνθρωπος ἔσο. Μένε κύριος δήμαρχος, μένε ἀξιότιμος τιμώμενος· μένε πλούτιζε τὴν πόλιν, τρέφε τοὺς ἐνδεεῖς, περίθαλπε τὰ ὀρφανά, ζῆθι εὐδαίμων, ἐνάρετος, ἐπαινετὸς καὶ ἐν τούτοις, ἐνῷ σὺ ἐδῶ θὰ εὑρίσκεσαι, εἰς τὴν χαρὰν καὶ εἰς τὸ φῶς, ἄλλος τις θὰ φορῇ τὴν καζάκαν σου τὴν κοκκίνην, καὶ θὰ φέρῃ τὸ ὄνομά σου τὸ ἄτιμον, καὶ θὰ σύρῃ εἰς τὸ κάτεργον τὴν ἅλυσίν σου! Καλῶς οἰκονομημένον, καθὼς οἰκονομήθη τὸ πρᾶγμα πῶς; Οὐαὶ εἰς σέ, ἄθλιε!

Ἔρρεεν ὁ ἱδρὼς ἀπὸ τοῦ μετώπου του. Εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς στημένους ἐπὶ τῶν χηροπηγίων, βλοσυρούς· καὶ ἡ ἐνδόμυχος φωνὴ δὲν ἔπαυεν· ἡ ἐνδόμυχος φωνὴ ἐξηκολούθει. — Γιάννη Ἀγιάννη! πολλαὶ φωναὶ γύρω σου θὰ κάμνουν θόρυβον μέγαν, τρανῶς θὰ σ' εὐλογοῦν πολλαὶ φωναί· μία μόνη, ὅπου χάνεις δὲν θ' ἀκούῃ, θὰ σὲ καταρᾶται εἰς τὰ σκοτεινά. Ὅμως γίνωσκε, ἐπονείδιστε! γίνωσκε ὅτι ὅλαι ἐκεῖναι αἱ εὐλογίαι, πρὶν φθάσουν εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ καταπίπτουν· μόνη δὲ ἡ κατάρα θ' ἀναβαίνῃ μέχρι τοῦ ὑψίστου Θεοῦ!

Ἡ φωνὴ αὕτη, ἥτις κατ' ἀρχὰς ὑπῆρχεν ἀσθενεστάτη, ὡς ἐξεγερθεῖσα εἰς τὰ ἐνδότατα τῆς συνειδήσεως, κατέστη βαθμηδὸν διάτορος καὶ φοβερά· τόσον, ὥστε τώρα τὴν ἤκουεν εἰς τὸ ὠτίον του. Τὸν ἐφάνη ὡς ὅτι ἐξῆλθεν ἔνδοθέν του, καὶ τώρα τὸν ἐλάλει ἔξωθέν του. Τόσον δὲ εὐκρινῶς ἤκουσε τὰς τελευταίας λέξεις, ὥστε ἐστράφη, εἶδε περιδεῶς ἐντὸς τοῦ δωματίου καί, — Ποῖος εἶνε; ἠρώτησε γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ, ὡς παράφρων.

Γελάσας δ' ἔπειτα βλακωδῶς, — Τί ἀνόητος εἶμαι! εἶπε· ποῖος θὰ εἶνε μέσα εἰς τὸν κοιτῶνά μου;

Ὅτι ἦτο τις, ἦτο· ἀλλ' ἦτον ἐξ ἐκείνων, ἦτον ἐκεῖνος, ὅστις εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἀνθρώπου δὲν γίνεται ὁρατός.

Ἀπέθεσε πάλιν τὰ χηροπήγια εἰς τὸ μάρμαρον τῆς ἑστίας, καὶ ἐπανέλαβε τὸ μονότονον βάδισμά του, τὸ ταράττον τὸν ὕπνον τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ἐκοιμᾶτο κάτωθεν. Ἠγνόει τοῦ λοιποῦ τοῦ ἀνθρώπου ποῦ εὑρίσκετο. Ἐκυμαίνετο μεταξὺ τῶν δύο ἀποφάσεων. Ἀμφότεραι τὸν ἐφαίνοντο ὀλεθριώταται. Ὁποία τῆς εἱμαρμένης ὀργὴ ἡ περίπτωσις τοῦ Γιαστοῦρα τούτου, συλληφθέντος ἀντ' αὐτοῦ! Κατεστρέφετο διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου μέσου, ὅπερ ἡ θεία Πρόνοια ἐφάνη μεταχειρισθεῖσα κατ' ἀρχάς, πρὸς ἀσφάλειαν τῆς σωτηρίας του.

Καὶ ὤφειλε λοιπὸν ν' ἀποχαιρετίσῃ διὰ παντὸς τὴν καλήν, τὴν ἁγνήν, τὴν λαμπρὰν ζωήν, ἣν διῆγε· τὸ σέβας ὅλων, τὴν τιμήν, τὴν ἐλευθερίαν του! Νὰ μὴ περιφέρεται πλέον εἰς τοὺς ἀγρούς, νὰ μὴ ἀκούῃ πλέον τὰ πτηνὰ κελαδοῦντα τὸν Μάϊον, νὰ μὴ δίδῃ πλέον ἐλεημοσύνην εἰς τὰ παιδία τὰ μικρά! Νὰ ἀφίσῃ τὴν οἰκίαν ταύτην, ἣν αὐτὸς ἔκτισε! τὸν μικρόν του κοιτῶνα! Ὅλα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὸν ἐφαίνοντο ποθεινά. Νὰ μὴ ἀναγινώσκῃ πλέον τὰ βιβλία ἐκεῖνα, νὰ μὴ γράφῃ πλέον ἐπὶ τῆς μικρᾶς ἐκείνης τραπέζης τῆς ἐκ κοινοῦ ξύλου ἄνευ βαφῆς! Νὰ μὴ τὸν φέρῃ πλέον τὸ πρωὶ τὸν καφέ του ἡ γραῖα του θυρωρός! Ἀλλ' ἀντὶ τούτων, τὰ βαρέα δεσμὰ εἰς τοὺς πόδας, τὴν κοκκίνην καζάκαν, τοὺς μόχθους, τὴν σκληραγωγίαν, τὴν εἱρκτήν! Καὶ ταῦτα εἰς τὴν ἡλικίαν του, ἀφοῦ ἔγινεν ὡς εἶχε γίνε! Τοὐλάχιστον, ἂν ἦτο νέος ἔτι! Νὰ ραβδίζεται ὑπὸ τοῦ δεσμοφύλακος! Νὰ ἔχῃ τοὺς πόδας γυμνοὺς ἐντὸς ἀρβυλῶν ἡλοτύπων! Νὰ ἁπλώνῃ κατὰ πρωΐαν καὶ καθ' ἑσπέραν τὸν πόδα εἰς τὸ σφυρίον τοῦ φύλακος, ὅστις ἐπισκέπτεται τὴν ἅλυσιν ἑκάστου δεσμώτου, ἵνα βλέπῃ μή που αὕτη ἐρράγη! Νὰ ὑπομένῃ τὴν περιέργειαν τῶν ξένων εἰς οὓς θὰ λέγωσιν, «Αὐτὸς εἶνε ὁ περιβόητος Γιάννης Ἀγιάννης, ὅστις εἶχε κατορθώσει νὰ γίνῃ δήμαρχος τῆς Μ. ἐπὶ Μ...!» Ὁποία συμφορά! Γίνεται λοιπὸν νὰ ἦναι καὶ ἡ εἱμαρμένη κακὴ ὡς πλάσμα νοῦν ἔχον, καὶ θηριώδης ὡς ἡ ἀνθρωπίνη καρδία;

Ὅπως ἂν ἐφαντάζετο, ἐπανήρχετο εἰς τὸ ὀδυνηρὸν δίλημμα. Νὰ μείνῃ ἐν τῷ παραδείσῳ δαίμων, ἢ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν κόλασιν ἄγγελος;

Καὶ μετὰ τοσαύτην καὶ τηλικαύτην βάσανον, εὑρέθη πάλιν ἀνεπιφάσιστος ὡς κατ' ἀρχάς.

Εἰς τοιαύτην φρικτὴν ἀγωνίαν διετέλει ἡ ἀθλία αὕτη ψυχή. Χίλια καὶ ὀκτακόσια ἔτη πρὸ τοῦ δυστήνου τούτου ἀνθρώπου, τὸ μυστηριῶδες ὄν, τὸ συγκλεῖον ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν ἁγνότητα καὶ πᾶν πάθος τῆς ἀνθρωπότητος, ὁμοίως, κ' ἐκεῖνο ἐνῷ ἔφρισσον αἱ ἐλαῖαι ὑπὸ τὸν ἄγριον τοῦ ἀπείρου ἄνεμον, ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀπώθησε διὰ τῆς χειρὸς τὸ φρικτὸν ποτήριον, τὸ ἐμφανιζόμενον εἰς βάθη πλήθοντα ἄστρων, ἀνάμεστον σκότους, καὶ ὑπὸ σκιᾶς περιρρεόμενον.